

Pieter Aspe
(Pijn)³

2015
Uitgeverij XL
Zoetermeer

Hoofdstuk 1

‘Mijn naam is Jan Van In. Ik ga dood als u me niet binnen een week weet op te sporen. Help me alstublieft. Ik ben ongelooflijk bang.’

Een man van middelbare leeftijd keek in de lens van de camera, die langzaam op zijn lippen inzoomde. De rest van de videoboodschap, die hij waarschijnlijk van een papiertje aflas, het klonk te vlot, was ronduit verbijsterend. Van In, Versavel en Saskia keken elkaar vol ongeloof aan toen de camera uitzoomde, de arme man weer in beeld kwam en hij hen gedurende vijf volle seconden van het scherm aanstaarde. Van de blik in zijn ogen kreeg Van In kippenvel. Doodsangst en wanhoop. Het beeld vervaagde, ze kregen een stuk karton te zien met de tekst: BEWIJS NU MAAR EENS DAT JE DE KNAPSTE SPEURDER VAN HET LAND BENT, PIETER VAN IN.

Ze hadden de afgelopen jaren een en ander meegeemaakt. Geweld en agressie waren exponentieel toegenomen, criminelen gingen steeds driester te werk, maar tot nu toe waren zij gespaard gebleven van psychopaten, want hoe noemde je anders iemand die van plan was zijn slachtoffer levend te villen?

‘Hoe is de USB-stick hier bij ons gekomen?’ vroeg Van In.

Hij zag er een beetje bleek uit. De smeekbede van het

slachtoffer, het afgrijselijke lot dat hem te wachten stond en dat ze dezelfde naam droegen, hadden een verpletterende indruk op hem gemaakt. Was dit een onsmakelijke grap of een nieuwe realiteit? Ze konden dit in ieder geval niet op zijn beloop laten.

‘Het ding zat bij de post.’

‘Was er een briefje bij?’

‘Nee.’

‘Waar is de envelop afgestempeld?’

Versavel liep naar zijn bureau, trok de bovenste lade open, haalde er een paar latex handschoenen uit en trok ze aan. Er zat ongetwijfeld DNA-materiaal op de envelop die hij nietsvermoedend in de papiermand had gegooid, het was echter de vraag of een onderzoek veel zou opleveren. Behalve hij en de afzender was wellicht nog een aantal mensen met de envelop in aanraking gekomen. Hij pakte ze tussen zijn duim en wijsvinger, bekeek de poststempel en stak ze daarna in een papieren zak die hij zorgvuldig verzegelde.

‘In Gent.’

Saskia kopieerde ondertussen de videoboodschap en liet de stick in een ander zakje glijden. Van In belde Vermeulen en verzocht hem vriendelijk doch kordaat onmiddellijk werk te maken van de envelop en de stick die hij straks aangeleverd zou krijgen. De chef van de technische recherche reageerde niet erg enthousiast, maar toen Van In hem vertelde wat het slachtoffer te

wachten stond beloofde hij zijn best te doen. Waar de zending vandaan kwam was op zich niet erg relevant, criminelen die via de post communiceerden, deden hun correspondentie niet op de bus in de omgeving van de plek waar ze woonden. De poststempel verifiëren was pure routine, maar Van In kon zich geen fout permitteren, ze mochten geen enkel detail over het hoofd zien.

‘Laten we hopen dat de afzender slordig is geweest.’ Het klonk bitter en ook een beetje moedeloos. De videoboodschap had Van In compleet van zijn stuk gebracht.

‘En dat hij een strafblad heeft’, voegde Versavel er sceptisch aan toe. ‘Anders zoeken we naar een speld in een hooiberg.’

Van In zette het raam open en stak een sigaret op. Saskia vroeg of ze koffie wilden. Wie niet wist dat ze een kindje droeg kon niet merken dat ze al vier maanden zwanger was. Alleen daarom had Van In het raam opengezet. Hij nam haastig een paar trekken, drukte de halfopgerookte sigaret uit in een schoteltje nog voor ze terug was. De stilte in de kamer woog als de rugzak van een commando na een geforceerde mars van veertig kilometer. De videoboodschap bleef door hun hoofd spelen. Van In dacht onwillekeurig aan het *Oordeel van Cambyses* van Gerard David, een vijftiende-eeuws schilderij dat de ‘Villing’ van Sisamnes, een

corrupte rechter, tot in de meest gruwelijkste details weergaf.

‘Ik denk dat we beter eerst kunnen uitzoeken wie mijn naamgenoot is.’

‘Aan zijn accent te horen komt hij uit het Antwerpse’, zei Versavel.

‘En ik vind het taalgebruik nogal gekunsteld’, zei Saskia, die zich tot nu toe afzijdig had gehouden.

‘Hoezo?’ klonk het bijna in koor.

Saskia had twee jaar Germaanse filologie gestudeerd voor ze bij de politie solliciteerde, ze kon begrijpen dat Van In noch Versavel, die nochtans veel met taal bezig was, het misschien niet zo aanvoelden.

‘Ik ga dood als u me binnen een week niet weet op te sporen’, zei ze met een ernstig gezicht. ‘Het klinkt niet echt Vlaams.’

‘Ze heeft gelijk, Pieter.’

‘Ik ben de laatste om onze scherpzinnige collega tegen te spreken. De vraag is: wie heeft de tekst op dat bord geschreven? Het slachtoffer of de psychopaat? Maar dat is nu even minder belangrijk. Ik wil eerst weten of Jan Van In echt bestaat.’

Van In nam een slokje koffie. Hij had ontzettend veel zin om een nieuwe sigaret op te steken. De aanwezigheid van Saskia weerhield hem ervan.

‘Zal ik het voor je opzoeken, chef?’

Saskia stond op en liep naar haar kantoor. Een paar

muisklikken later verscheen de naam van het slachtoffer op het scherm. Jan Van In woonde in Antwerpen. Hij was achtenveertig jaar oud, gehuwd en had twee kinderen. Beroep: antiquair. Ze drukte de gegevens af en liep terug naar kamer 204. Van In stond op het punt Hannelore te bellen. Versavel zat nadenkend op een koekje te knabbelen.

‘Hij is dus geen grap’, zei hij toen ze hem de uitdraai aanreikte.

‘Dat weet ik niet, maar hij bestaat in ieder geval.’

Het gesprek met Hannelore duurde een paar minuten. Saskia en Versavel hoorden alleen wat Van In zei. Toch konden ze het min of meer volgen.

‘Hannelore vraagt om voorlopig geen ruchtbaarheid aan de zaak te geven. Ze is bang dat de pers als een stier op een rode lap zal reageren en ik kan haar geen ongelijk geven.’

Versavel knikte. Hij had het ook zo begrepen. Een dergelijk verhaal zou de gemoederen verhitten, de pers zou hen geen ogenblik met rust laten en zij zouden moeten toegeven dat ze voorlopig over geen enkele aanwijzing beschikten.

‘Ik vind dat we hem een naam moeten geven.’

‘Wie is “hem”?’ vroeg Saskia.

‘De psychopaat.’

Van In keek verbaasd op. Versavel kwam vaker met vreemde voorstellen op de proppen, maar hij had

wellicht gelijk. Het zou handiger zijn als ze de psychopaat een naam gaven.

‘Wat denk je van de Beul?’

‘De Beul lijkt me heel toepasselijk. Maar voor we hem boven de doopvont houden, wil ik eerst weten of mijn naamgenoot door iemand gemist wordt. Heb je het nummer van zijn vrouw, Sas?’

‘Ogenblikje.’

Versavel ging naast Van In zitten, schonk de koppen vol en nam zelf nog een koekje. Zijn nieuwe vriend, Eugene, had hem verboden thuis nog te snoepen omdat hij de laatste weken drie kilo zwaarder was geworden. Het resultaat was dat Saskia bijna iedere dag een doos koekjes voor hem ging halen.

‘Wat ga je haar vertellen?’

Versavel sneed een heikel punt aan. Als Jan Van In niets was overkomen, was er geen probleem. De vrouw zou zich afvragen waarom de politie van Brugge naar hem informeerde en wellicht allerlei veronderstellingen maken, maar dat was het minste van zijn zorgen. Als echter zou blijken dat Jan Van In al een paar dagen vermist was, kon hij onmogelijk de videoboodschap ter sprake brengen. Het mens zou gek worden. Wie niet trouwens. ‘Ik heb een beter idee.’

Van In pakte de telefoon en belde een collega van de Antwerpse recherche met de vraag of iemand Jan Van In als vermist had opgegeven. Het antwoord liet niet

lang op zich wachten. Jan Van In was vorige week voor zaken naar Frankrijk afgereisd en had drie dagen geleden weer thuis moeten zijn. Hij had zijn vrouw nog gebeld net voor hij in Bordeaux in de trein stapte. Sindsdien had hij niets meer van zich laten horen. De vrouw had de verdwijning van haar man de dag erna aangegeven.

‘Het zou natuurlijk ook kunnen dat meneer van de gelegenheid geprofiteerd heeft om eens flink de bloemetjes buiten te zetten en hij binnenkort met hangende pootjes weer opduikt’, lachte de collega. ‘Wie zijn vrouw gezien heeft zal het hem in ieder geval niet kwalijk nemen.’

Van In reageerde niet op de denigrerende opmerking en ging onverstoorbaar door met vragen stellen.

‘Is hij met de auto vanuit Antwerpen vertrokken?’

‘Ja. Volgens zijn vrouw ging hij eerst een West-Vlaamse collega bezoeken, daarna zou hij in Rijsel de trein naar Bordeaux nemen.’

‘Hebben jullie haar verklaring nagetrokken?’

‘Nagetrokken? Waarom zou ze liegen?’

Van In deed geen verdere moeite meer. Hij bedankte zijn collega voor de medewerking en hing op. Het was bittere ernst geworden.

De cel had een oppervlakte van ongeveer tien vierkante meter. De kille ruimte was helder verlicht met

twee neonlampen. Er stond een bed en er was een chemisch toilet. Jan Van In zat op een stoel, een ketting verbond de handboei om zijn linkerpols met een verankering in de muur. Een camera aan het plafond registreerde iedere beweging die hij maakte. Hij ademde zachtjes, alsof hij sliep. Het was schijn. Jan Van In was klaarwakker. Het felle licht dat continu bleef branden had hem het besef van tijd doen verliezen. Hij wist niet of het dag of nacht was, evenmin hoe lang hij hier al opgesloten zat. Hij besepte wel dat niemand hem zou vinden. Toch niet op tijd. Hij huiverde en probeerde de gruwelijke beelden die hem als artillerievuur bleven bestoken van zich af te zetten. Wie was in staat om een medemens levend te villen? Hij in ieder geval niet en de meeste mensen die hij kende waarschijnlijk ook niet, maar wie de actualiteit volgde wist tot wat sommige mensen in staat waren. In Oost-Congo bijvoorbeeld werden mannen, vrouwen en kinderen op de gruwelijkste manier afgemaakt, de Syrische opstandelingen gingen als beesten tekeer en het was amper vijftwintig jaar geleden dat een barbaarse storm Joegoslavië had geteisterd. Jan Van In vervloekte zichzelf dat hij vroeger van de vunzigste horrorfilms had kunnen genieten. Fictie? Hij zat er middenin. Een dikke vlieg zoemde rakelings langs zijn hoofd. Een aaseter die zich straks te goed zou doen aan zijn rottend vlees. Hoe had hij zo stom kunnen zijn? Hij was er met beide voeten

in getrapt. Voor een handvol euro's meer. Zijn gedachten gingen terug in de tijd. De man die hem in dit smerige hol had opgesloten was naast hem komen zitten in de trein. Ze hadden het eerste uur geen woord met elkaar gewisseld.

‘Parlez-vous français?’

‘Un peu.’

‘Vous n’êtes donc pas Français?’

‘Non, je suis Flamand.’

Jan Van In was geen linkse rakker, hij vond dat de Vlamingen meer op hun strepen moesten staan en zich niet laten intimideren door een Franstalige minderheid. Hij stemde vroeger voor het Vlaams Belang, maar had zich sinds kort tot de NV-A bekeerd.

‘Dat treft’, zei de vreemdeling. ‘Ik ben ook een Vlaming.’

Het was nog vier uur sporen naar Rijsel, een gesprek met iemand die dezelfde taal sprak zou de tijd verdrijven.

‘Komt u ook uit Bordeaux?’

‘Ja’, zei de vreemdeling. ‘Een van mijn nichten is een Française. Haar man heeft een antiekzaak in de buurt van de stad.’

‘Hoe heet de man van uw nicht?’

‘Waarom wilt u dat weten?’

‘Omdat ik zelf antiquair ben.’

De hele operatie was tot in de puntjes voorbereid. Een